

DE SCHATTEN VAN ZUIDPLAS

7-12-2016

Eeuwen geschiedenis gaan vooraf aan het ontstaan van de gemeente Zuidplas. De musea die de gemeente rijk is zetten zich in om het erfgoed van de kernen voor het voetlicht te brengen en door te geven aan volgende generaties. Vrijwilligers van de drie historische verenigingen doen in deze rubriek een boekje open over voorwerpen uit vervlogen tijden.

Deze week:

De houten vrachtwagen van Jan Speksnijder van HVN

Door Johan Knoester

Paul & Van Weelde in mini

Jan Speksnijder liet de Historische Vereniging Nieuwerkerk (HVN) deze vrachtwagen na. Ooit was Speksnijder in Nieuwerkerk een bekend pottenbakker die veel cursisten dit fraaie handwerk heeft geleerd. Na zijn overlijden bracht zijn broer Dick, naar de wens van de overledene, de vrachtwagen naar de Oudheidkamer.

Een bijzondere fraaie aanwinst maar over de voorgeschiedenis tast HVN in het duister. Hoe was hij er aan gekomen? Was het een eigen maaksel of niet? Dick Speksnijder vermoedt dat het een cadeau is geweest van een van de cursisten. Wat is er te zien aan deze vrachtauto waardoor er een tipje van de sluier wordt opge-

licht? Ten eerste dat de bedrijfslogon 'Een van de velen van Paul & Van Weelde' op de zijkant is geschilderd. Er is dus een verband met deze voormalige Nieuwerkerkse carrosseriefabriek. Ten tweede zit er op de motorkap een metalen plaatje met daarop de letters SIO. Dat blijkt te staan voor Speelgoed Industrie Overijssel dat tot 1984 speelgoed fabriceerde. Zo maakte de firma ook constructie-sets voor houten vrachtwagens waar dit er een van is. In de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw waren zij toonaangevend op dit gebied. Op internet zijn nog plaatjes van deze bouwdozen terug te vinden. Voor de cabines van de trucks waren er twee types, een met een stompe en een met een

lange motorkap zoals bij dit exemplaar. Voor de opleggers waren meerdere varianten. Navraag bij mensen die vroeger bij Paul & Van Weelde gewerkt hebben leverde

tot nu toe geen verlossend antwoord op over de herkomst van de wagen. HVN houdt zich dan ook aanbevolen voor verdere informatie.

De schatten van Zuidplas met eigen ogen zien?

Historische Vereniging Moordrecht
Oudheidkamer Het Weeshuis,
Westende 1 (ingang achterzijde)
Elke tweede zaterdag van de maand
13.30-16.30 uur
Informatie
www.historischmoordrecht.nl
contact@historischmoordrecht.nl

Historische Vereniging Nieuwerkerk
Oudheidkamer, 's-Gravenweg 6a, Nieuwerkerk aan den IJssel
Elke eerste zaterdag van de maand
14.00 - 17.00 uur
Informatie
www.hvnweb.nl
info@hvnweb.nl

Stichting Oud Zevenhuizen-Moerkapelle
Historisch Centrum Ons Verleden
Tweemanspolder 15, Zevenhuizen
Elke laatste zaterdag van de maand
13.30-16.00 uur
Informatie
www.oudzevenhuizenmoerkapelle.nl
info@oudzevenhuizenmoerkapelle.nl

STEUN HET WERK VAN DE HISTORISCHE VERENIGINGEN EN WORD LID DE SCHATTEN VAN ZUIDPLAS

Eeuwen geschiedenis gaan vooraf aan het ontstaan van de gemeente Zuidplas. De musea die de gemeente rijk is zetten zich in om het erfgoed van de kernen voor het voetlicht te brengen en door te geven aan volgende generaties. Vrijwilligers van de drie historische verenigingen doen in deze rubriek een boekje open over voorwerpen uit vervlogen tijden.

Deze week:

De bagger- of veenbeugel van de Historische Vereniging Nieuwerkerk

Door Johan Knoester

Een werktuig van verwoesting: de veenbeugel

26-10-2016

'God heeft de wereld geschapen maar de Nederlanders hebben Nederland gemaakt'. Dit bekende 17e eeuwse gezegde verwijst naar onze eeuwige strijd tegen het water en naar de inpolderingen en droogmakerijen die in het buitenland veel bewondering oogstten. Maar even goed waren we in diezelfde tijd in onze omgeving bezig met het omgekeerde; land omzetten in water! Hoe was dat zo gekomen?

Rond het jaar 1000 was hier een groot sponzig veenmoeras dat hoger lag dan de IJssel en de Rotte. Vanwege de uitbreidende bevolking ging men dit veen ontginnen door op regelmatige afstand slootjes te graven waardoor het water sneller uit het veen kon weglopen. De grond ging inklinken en de bodem daalde. In de eerste tijd konden de mensen op deze veengrond nog wel graan verbouwen. Maar de bodemdaling ging door en akkerbouw werd onmogelijk. Het land werd voortaan gebruikt voor veeteelt.

Daarnaast werd in toenemende mate de bovenlaag van het veen afgestoken en na droging als turf verkocht. Na deze 'vervening in den droge' had men niets meer aan de zompige gaten met grondwater die overbleven.

Rond 1530 kwam een nieuw werktuig in gebruik, de bagger- of veenbeugel. Een net aan een metalen ring met punt aan een circa vijf meter lange stok. Het vervenen kreeg een nieuwe impuls want veen dat tot dan toe onbereikbaar was kon nu opgebaggerd worden. Deze veenprut werd gedroogd tot turf. Dat was de brandstof waar men in de Hollandse steden en bedrijven om zat te springen. Vanaf toen veranderde het land langzamerhand in diepe plassen die niets meer opbrachten. Uiteindelijk zag het er in deze omgeving net zo uit als nu nog bij de Reeuwijkse Plassen te zien is. En het is nauwelijks voor te stellen dat dat met dit eenvoudige apparaat is bereikt.

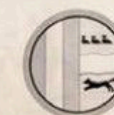
De schatten van Zuidplas met eigen ogen zien?

Historische Vereniging Moordrecht
Oudheidkamer Het Weeshuis,
Westende 1 (ingang achterzijde)
Elke tweede zaterdag van de maand
13.30-16.30 uur
Informatie
www.historischmoordrecht.nl
contact@historischmoordrecht.nl

Historische Vereniging Nieuwerkerk
Oudheidkamer, 's-Gravenweg 6a, Nieuwerkerk aan den IJssel
Elke eerste zaterdag van de maand
14.00 - 17.00 uur
Informatie
www.hvnweb.nl
info@hvnweb.nl

Stichting Oud Zevenhuizen-Moerkapelle
Historisch Centrum Ons Verleden
Tweemanspolder 15, Zevenhuizen
Elke laatste zaterdag van de maand
13.30-16.00 uur
Informatie
www.oudzevenhuizenmoerkapelle.nl
info@oudzevenhuizenmoerkapelle.nl

STEUN HET WERK VAN DE HISTORISCHE VERENIGINGEN EN WORD LID

DE SCHATTEN VAN ZUIDPLAS

31-08-2016

Eeuwen geschiedenis gaan vooraf aan het ontstaan van de gemeente Zuidplas. De musea die de gemeente rijk is zetten zich in om het erfgoed van de kernen voor het voetlicht te brengen en door te geven aan volgende generaties. Vrijwilligers van de drie historische verenigingen doen in deze rubriek een boekje open over voorwerpen uit vervlogen tijden.

Deze week:

Het houten kruis van anonie-me geveer van de Historische Vereniging Nieuwerkerk

Door Johan Knoester

Een kruis om goed naar te kijken

Dit jaar kreeg de Historische Vereniging Nieuwerkerk kort voor Goede Vrijdag - heel toepasselijk - van een tot nu toe onbekende een houten kruis. Dit hing vroeger in de Sint Jozephkerk aan de 's-Gravenweg. Bij de nieuwbouw in 1992 is een aantal objecten niet meeverhuisd. Sommige kwamen bij particulieren terecht. En in het geval van dit kruis was het blijkbaar voor de eigenaar anno 2016 tijd om er een ander onderkomen voor te zoeken. Zo werd de Oudheidkamer verblijd met het kruis. Wat direct opvalt is dat Christus ontbreekt. Wel staan bovenaan de letters INRI die je bijna altijd boven het hoofd van de gekruisigde Jezus ziet staan. Het zijn de beginletters van Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum (Jezus van Nazareth koning der Joden). Bijzonder aan dit kruis zijn de symbolen die toegevoegd zijn en de verwijzingen naar de lijdenstijd. Boven de afkorting INRI zie je spijkers

en rechts een hamer en nijptang. Onderaan de dobbelstenen die de Romeinse soldaten gebruikten om Christus' mantel te verdobbelen. Daarboven een zandloper die symbool staat voor het eindige leven. Links boven de martelwerktuigen die gebruikt werden om Jezus te geselen. In het centrum een doornenkroon met daarin de beker van het lijden die Christus tot het eind moest leegdrinken. Tot slot zijn kruislings de ladder te zien die gebruikt is om Jezus te kruisigen. En de speer die door een soldaat in zijn zijde werd gestoken naast de rietstok met spons waarmee de dorstige Christus edik (een soort azijn) werd gegeven.

Het thema van Open Monumentendag is 'Iconen en symbolen'. Dit kruis sluit daar bij aan en is dan ook tijdens Open Monumentendag op zaterdag 10 september in de Oudheidkamer te bezichtigen.

De schatten van Zuidplas met eigen ogen zien?

Historische Vereniging Moordrecht
Oudheidkamer Het Weeshuis,
Westeinde 1 (ingang achterzijde)
Elke tweede zaterdag van de maand
13.30-16.30 uur
Informatie
www.historischmoordrecht.nl
contact@historischmoordrecht.nl

Historische Vereniging Nieuwerkerk
Oudheidkamer, 's-Gravenweg 6a,
Nieuwerkerk aan den IJssel
Elke eerste zaterdag van de maand
14.00-17.00 uur
Informatie
www.hvnweb.nl
info@hvnweb.nl

Stichting Oud Zevenhuizen-Moerkapelle
Historisch Centrum Ons Verleden
Tweemanspolder 15, Zevenhuizen
Elke laatste zaterdag van de maand
13.30-16.00 uur
Informatie
www.oudzevenhuizenmoerkapelle.nl
info@oudzevenhuizenmoerkapelle.nl

STEUN HET WERK VAN DE HISTORISCHE VERENIGINGEN EN WORD LID

DE SCHATTEN VAN ZUIDPLAS

Eeuwen geschiedenis gaan vooraf aan het ontstaan van de gemeente Zuidplas. De musea die de gemeente rijk is zetten zich in om het erfgoed van de kernen voor het voetlicht te brengen en door te geven aan volgende generaties. Vrijwilligers van de drie historische verenigingen doen in deze rubriek een boekje open over voorwerpen uit vervlogen tijden.

Deze week:

De kilometerpaal van de Historische Vereniging Nieuwerkerk

Door Johan Knoester

De kilometerpaal langs de 's-Gravenweg

13-07-2016

Volgend jaar bestaat de Oudheidkamer in Nieuwerkerk aan den IJssel 25 jaar. Bij zo'n jubileum spreek je van een mijlpaal. Maar een mijlpaal is oorspronkelijk een paal met afstandsinformatie voor de reiziger. De Romeinen waren de eersten die hier stenen mijlpalen langs hun wegen plaatsten. Er zijn mensen die graag geloven dat de 's-Gravenweg ooit een Romeinse weg was. Daar is tot nu toe geen bewijs voor. Een Romeinse mijlpaal zou zo'n bewijs kunnen leveren. Bij gebrek daaraan gaat het nu over een 19e eeuwse kilometerpaal die tot ongeveer twintig jaar geleden langs de 's-Gravenweg stond tegenover slachterij Boer. Rond 1995 wees de HVN de gemeente erop dat kilometerpaal nr. 35 wel erg ver overhelde naar de sloot. Aangezien de verroeste kilometerpaal geen functie meer had werd hij uitgegraven en aan de Oudheidkamer geschonken. Daar is hij opgeknapt met de oorspronkelijke zwart-wit beschildering.

Gietijzeren palen kwamen alleen in Zuid-Holland voor. In andere provincies waren ze van het goedkopere basalt of eikenhout. Maar hier koos men voor een 25 gulden kostend gietijzeren exemplaar omdat terecht verwacht werd dat die langer mee zou gaan. Ze werden gemaakt in de Haagse ijzergieterij 'De Prins van Oranje'. De lengte was 1,80 meter, maar slechts 90 cm stak boven de grond uit. Het nummer op de paal - in dit geval 35 - verwijst naar het aantal kilometers dat de paal verwijderd stond van het centrum van provinciehoofdstad Den Haag. De palen waren overigens niet een soort ANWB-borden met informatie over afstanden. Zij werden gebruikt om aan te geven waar onderhoud aan de weg nodig was. Ze zijn vanaf ongeveer 1860 in gebruik genomen. In heel Zuid-Holland staan her en der nog twaalf exemplaren én een exemplaar naast de hooiberg bij de Oudheidkamer. Een zeldzaam stuk cultureel erfgoed.

De schatten van Zuidplas met eigen ogen zien?

Historische Vereniging Moordrecht
Oudheidkamer Het Weeshuis,
Westeinde 1 (ingang achterzijde)
Elke tweede zaterdag van de maand
13.30-16.30 uur
Informatie
www.historischmoordrecht.nl
contact@historischmoordrecht.nl

Historische Vereniging Nieuwerkerk
Oudheidkamer, 's-Gravenweg 6a,
Nieuwerkerk aan den IJssel
Elke eerste zaterdag van de maand
14.00-17.00 uur
Informatie
www.hvnweb.nl
info@hvnweb.nl

Stichting Oud Zevenhuizen-Moerkapelle
Historisch Centrum Ons Verleden
Tweemanspolder 15, Zevenhuizen
Elke laatste zaterdag van de maand
13.30-16.00 uur
Informatie
www.oudzevenhuizenmoerkapelle.nl
info@oudzevenhuizenmoerkapelle.nl

STEUN HET WERK VAN DE HISTORISCHE VERENIGINGEN EN WORD LID

DE SCHATTEN VAN ZUIDPLAS

01-06-2016

Eeuwen geschiedenis gaan vooraf aan het ontstaan van de gemeente Zuidplas. De musea die de gemeente rijk is zetten zich in om het erfgoed van de kernen voor het voetlicht te brengen en door te geven aan volgende generaties. Vrijwilligers van de drie historische verenigingen doen in deze rubriek een boekje open over voorwerpen uit vervlogen tijden.

Deze week:
De koffiemolens van de Historische Vereniging Nieuwerkerk
Door Johan Knoester

Een onverwoestbare koffiemolen

De oude koffiemolen stamt uit de begintijd van de Oudheidkamer. Daar kreeg men in die startfase direct veel zaken aangeboden waarbij niet altijd genoteerd werd van wie het object afkomstig was. Kortom de herkomst is duister en gissen leidt maar tot koffiedik kijken. "Indien een van de lezers van Hart van Holland meer weet, dan horen we dat graag." Wat is er over te vertellen? Het is geen koffiemolen voor thuisgebruik maar voor in een kruidenierswinkel. Vermoedelijk stond hij op de toonbank. Een echt pronkstuk met metalen onderdelen van gietijzer. Hij heeft iets weg van een zandloper met wielen aan de zijkant. De kruidenier schoof aan de bovenzijde de klep opzij en stortte de koffiebonen in het reservoir. Via een klepje kon hij de bonen gedoseerd in de maalbol eronder laten vallen. Daarin draaien twee verticale stenen met sleuven die een beetje lijken op molenstenen. De afstand tussen die stenen is instelbaar, afhankelijk van de gewenste fijnheid van de koffie. Het malen ge-

beurde met twee handen. Op de zijkant van de wielen staat de naam Enterprise, de naam van de firma die deze apparaten maakte. Verder staat er MFC (Manufacturing Company) en de vestigingsplaats Philadelphia in Pennsylvania USA. Het was een groot bedrijf dat allerlei apparaten maakte. Op de molen staat patented July 12. 1898. De kleuren zijn nog origineel evenals de opgeschilderde versieringen (onder meer de Amerikaanse vlag en adelaar). Ook de porseleinen knoppen zijn authentiek. Het no. 5 op het laatje verwijst vermoedelijk naar een serie gelijktijdig gemaakte apparaten. Op internet zijn talloze afbeeldingen van de onverwoestbare molens te zien evenals filmpjes op YouTube over de werking ervan.

De schatten van Zuidplas met eigen ogen zien?

Historische Vereniging Moordrecht
Oudheidkamer Het Weeshuis,
Westende 1 (ingang achterzijde)
Elke tweede zaterdag van de maand
13.30-16.30 uur
Informatie
www.historischmoordrecht.nl
contact@historischmoordrecht.nl

Historische Vereniging Nieuwerkerk
Oudheidkamer, 's-Gravenweg 6a,
Nieuwerkerk aan den IJssel
Elke eerste zaterdag van de maand
14.00 - 17.00 uur
Informatie
www.hvnweb.nl
info@hvnweb.nl

Stichting Oud Zevenhuizen-Moerkapelle
Historisch Centrum Ons Verleden
Tweemanspolder 15, Zevenhuizen
Elke laatste zaterdag van de maand
13.30-16.00 uur
Informatie
www.oudzevenhuizenmoerkapelle.nl
info@oudzevenhuizenmoerkapelle.nl

STEUN HET WERK VAN DE HISTORISCHE VERENIGINGEN EN WORD LID DE SCHATTEN VAN ZUIDPLAS

20-04-2016

Eeuwen geschiedenis gaan vooraf aan het ontstaan van de gemeente Zuidplas. De musea die de gemeente rijk is zetten zich in om het erfgoed van de kernen voor het voetlicht te brengen en door te geven aan volgende generaties. Vrijwilligers van de drie historische verenigingen doen in deze rubriek een boekje open over voorwerpen uit vervlogen tijden.

Deze week:
De oude schoenleest van de Historische Vereniging Nieuwerkerk
Door Johan Knoester

De oude schoenleest uit de collectie Doornhein

In de Nieuwerkerkse Oudheidkamer is één hoek gewijd aan de schoen- en tuigmakerij. De afdeling is zo bijzonder omdat de Oudheidkamer in 1992 met die collectie van start is gegaan. Rond 1990 raakte Maarten Molenaar het grootste deel van zijn land kwijt aan het nieuwe recreatiegebied Hitland. Zijn koeien deed hij weg waardoor zijn stal vrij kwam. Enige tijd daarvoor was Kees Doornhein senior gestopt met zijn schoenmakerswerkplaats annex tuigmakerij aan de Kerklaan 6. Hij had een collectie gereedschap over uit de tijd van het ambachtelijke schoenmakerswerk. Daarvoor zocht hij onderdak en die vond hij bij Maarten Molenaar aan de 's-Gravenweg 8. Curieus genoeg was in het eraanst

gelegen 's-Gravenweg 10 zijn uit Pernis afkomstige grootvader ooit begonnen. Arend Doornhein kocht in 1873 voor 125 stuivers de schoenmakerij plus inventaris van weduwe Both. Hij was de eerste van vier generaties schoenmakers Doornhein. De laatste, Kees Doornhein junior, stopte in 2015. De meeste leesten uit de collectie Doornhein zijn vaste modellen die voor bepaalde schoentypes gebruikt konden worden. Maar er zit ook een set leesten tussen die afwijkt. Vermoedelijk was deze set persoonsgebonden en is deze vaker tijdens het leven van de klant gebruikt om er een schoen omheen te maken. Alleen is het zo dat voeten veranderen in de loop van een leven. Er komen bijvoor-

beeld gevoelige plaatsen op de tenen of bij de knokkels. En dat is goed te zien aan de leest op de foto. Op bepaalde plaatsen zijn stukjes hout toegevoegd om de

schoenvorm aan te passen aan de verouderende voet. Wie de schoen ooit heeft gepast en aangetrokken is niet bekend.

De schatten van Zuidplas met eigen ogen zien?

Historische Vereniging Moordrecht
Oudheidkamer Het Weeshuis,
Westende 1 (ingang achterzijde)
Elke tweede zaterdag van de maand
13.30-16.30 uur
Informatie
www.historischmoordrecht.nl
contact@historischmoordrecht.nl

Historische Vereniging Nieuwerkerk
Oudheidkamer, 's-Gravenweg 6a,
Nieuwerkerk aan den IJssel
Elke eerste zaterdag van de maand
14.00 - 17.00 uur
Informatie
www.hvnweb.nl
info@hvnweb.nl

Stichting Oud Zevenhuizen-Moerkapelle
Historisch Centrum Ons Verleden
Tweemanspolder 15, Zevenhuizen
Elke laatste zaterdag van de maand
13.30-16.00 uur
Informatie
www.oudzevenhuizenmoerkapelle.nl
info@oudzevenhuizenmoerkapelle.nl

STEUN HET WERK VAN DE HISTORISCHE VERENIGINGEN EN WORD LID

DE SCHATTEN VAN ZUIDPLAS

09-03-2016

Eeuwen geschiedenis gaan vooraf aan het ontstaan van de gemeente Zuidplas. De musea die de gemeente rijk is zetten zich in om het erfgoed van de kernen voor het voetlicht te brengen en door te geven aan volgende generaties. Vrijwilligers van de drie historische verenigingen doen in deze rubriek een boekje open over voorwerpen uit vervlogen tijden.

Deze week:
De torenhaan van de Historische Vereniging Nieuwerkerk
Door Johan Knoester

De haan uit het 'Rijke Roomse Leven' van HVN

In de Oudheidkamer is de torenspits van de vroegere katholieke kerk aan de 's-Gravenweg te bezichtigen.

Driehonderdveertig jaar nadat ze bij de Reformatie de Dorpskerk kwijtraakten, kregen de Nieuwerkerkse katholieken weer een eigen kerkgebouw. Ergens in de roerige jaren 70 van de 16e eeuw was de laatste pastoor van Nieuwerkerk Egidius Cornelisz. uit beeld geraakt. In 1578 was Hermannus Melching, voormalig monnik uit Asperen, als eerste gereformeerde predikant in de Dorpskerk aangesteld. Tot 1848 mochten de katholieken geen of-

ficiële kerken hebben.

De nieuwe katholieke kerk werd in 1898 aan de 's-Gravenweg gebouwd. Dat was een voor de hand liggende plek omdat het merendeel van de Nieuwerkerkse katholieken aan of bij deze weg woonde. In het begin was het een bijkerk van Moordrecht. In 1912 werd het een zelfstandige parochie met Sint Jozef als patroonheilige.

Het gebouw hield het echter nog geen eeuw uit en bleek tegen 1980 zo bouwvallig dat besloten werd tot nieuwbouw. In 1992 werd op de plek van het oude gemeentehuis een nieuw kerkge-

bouw ingewijd. Het staat er nog steeds en een aantal elementen uit het oude gebouw aan de 's-Gravenweg zijn er op smaakvolle wijze in verwerkt. Voor de torenspits was geen plaats en aangezien de Oudheidkamer in 1992 net van start was gegaan vond de torenspits daar onderdak.

In 2012 is de spits in verband met een expositie over het honderdjarig bestaan van de parochie nog even terug geweest in de kerk. Toen bleek weer eens hoe belangrijk het is dat in de Oudheidkamer zoveel van het Nieuwerkerkse erfgoed behouden blijft.

De schatten van Zuidplas met eigen ogen zien?

Historische Vereniging Moordrecht
Oudheidkamer Het Weeshuis,
Westeinde 1 (ingang achterzijde)
Elke tweede zaterdag van de maand
13.30-16.30 uur
Informatie
www.historischmoordrecht.nl
contact@historischmoordrecht.nl

Historische Vereniging Nieuwerkerk
Oudheidkamer, 's-Gravenweg 6a,
Nieuwerkerk aan den IJssel
Elke eerste zaterdag van de maand
14.00 - 17.00 uur
Informatie
www.hvnweb.nl
info@hvnweb.nl

Stichting Oud Zevenhuizen-Moerkapelle
Historisch Centrum Ons Verleden
Tweemanspolder 15, Zevenhuizen
Elke laatste zaterdag van de maand
13.30-16.00 uur
Informatie
www.oudzevenhuizenmoerkapelle.nl
info@oudzevenhuizenmoerkapelle.nl

STEUN HET WERK VAN DE HISTORISCHE VERENIGINGEN EN WORD LID DE SCHATTEN VAN ZUIDPLAS

Eeuwen geschiedenis gaan vooraf aan het ontstaan van de gemeente Zuidplas. De musea die de gemeente rijk is zetten zich in om het erfgoed van de kernen voor het voetlicht te brengen en door te geven aan volgende generaties. Vrijwilligers van de drie historische verenigingen doen in deze rubriek een boekje open over voorwerpen uit vervlogen tijden.

Deze week:
Het celraam van de Historische Vereniging Nieuwerkerk
Door Johan Knoester

Achter de tralies bij HVN

27-01-2016

Nieuwerkerk aan den IJssel - Het is aan de moeder van Wim Bos, de huidige eigenaar van de supermarkt op het Oude Dorp, te danken dat de Oudheidkamer een celraam in de collectie heeft.

Er zit een verhaal achter het celraam: op de plek van Kruidvat stond in 1868 het eerste raadhuis van Nieuwerkerk. Een bestaand pand werd door de gemeente gekocht en verbouwd. De ingang was aan de Kerklaan. Achter het raadhuis werd een cachot bijgebouwd. Bijna aansluitend om de hoek in de Dorpsstraat kwam de veldwachter te wonen. Het cachot stond ongeveer in zijn achtertuin. Wanneer er een arrestant was zorgde de vrouw van de veldwachter voor diens eten.

Eind 1929 werd een nieuw raadhuis gebouwd. Het jaar daarop kocht de opa van Wim Bos het oude raadhuis en begon daar een kruidenierswinkel. In 1987 werd op dezelfde plek

een (nieuw gebouwde) zelfbedieningswinkel geopend. Bij de bouw werd het cachot, dat bij de firma Bos als toilet in gebruik was, gesloopt. Het raampje werd op aanraden van mevrouw Bos bewaard en kwam, toen in 1992 de Oudheidkamer open ging, daar terecht.

Het nieuwe raadhuis stond op de plek waar nu de katholieke kerk staat. Ook daar was de veldwachterswoning naast het raadhuis. Het cachot lag er tussenin. Toen na WOII de politie werd gereorganiseerd, werd dit archiefkluis. Er kwam toen een echt politiebureau. Eerst aan de Vrijheidslaan en later vlakbij het Raadhuisplein. Vanaf 14 oktober 2015 echter is er alleen nog een servicepunt van de politie in het raadhuis. In Nieuwerkerk worden geen arrestanten meer achter de tralies gezet.

De schatten van Zuidplas met eigen ogen zien?

Historische Vereniging Moordrecht
Oudheidkamer Het Weeshuis,
Westeinde 1 (ingang achterzijde)
Elke tweede zaterdag van de maand
13.30-16.30 uur
Informatie
www.historischmoordrecht.nl
contact@historischmoordrecht.nl

Historische Vereniging Nieuwerkerk
Oudheidkamer, 's-Gravenweg 6a,
Nieuwerkerk aan den IJssel
Elke eerste zaterdag van de maand
14.00 - 17.00 uur
Informatie
www.hvnweb.nl
info@hvnweb.nl

Stichting Oud Zevenhuizen-Moerkapelle
Historisch Centrum Ons Verleden
Tweemanspolder 15, Zevenhuizen
Elke laatste zaterdag van de maand
13.30-16.00 uur
Informatie
www.oudzevenhuizenmoerkapelle.nl
info@oudzevenhuizenmoerkapelle.nl

STEUN HET WERK VAN DE HISTORISCHE VERENIGINGEN EN WORD LID